މުޅި އޯޑީގައި ޢަސަލު ތެޔައި

ޢަބްދުﷲ ޝާކިރު

މިއީ މިސާލު ބަހެކެވެ. މިސާލު ބަހާ ކިޔަސް ހިނގާފައި އޮތް ކަމަކަށް ނިސްބަތްވާގޮތަށް ޖަހާ މިސާލެކެވެ. މިކަން ވީގޮތް މި ދަންނަވަނީއެވެ.

ދަތުރު އޯޑީގެ މުހިން ރަށްއަސްގައި ޖެހުން ބަޔަކު ރަނގަޅު ކުއިބަމުން އޯޑީގައި ބާރުވި ޢަސަލުވެ. ބޯޓުކަނާގައި އަޑިހުނުހުން އެއްގަމަށް ދޫކޮށް ވަރަށް ގިނައިރުވީ ދަމުންނެވެ. އެއީ ދަޅު ބޭނު ކަމުންނާއި ދަޅު ދަތިކަމުންނެވެ.

ބޮއްކުރާ މި ކިޔަނީ ދަތުރުވެރިން އާޚިރަރަން އަރައި ދަޅުބާން ގިނުގޮތާ ކުޅަ ދޮންކޮޅުކަނެވެ. މި ގިނައިން ބަހުރުދަޅި ހުންނަނީ ކައިރި ބޭޑުކަނެވެ. (ރަދީފު)

ދޮން މިބައިމީހުންނަކީ ފުން ރުކުބައްޔާއި ތަންޖެއްލާއި ހިފައިގެން ކަރުގެ އެއްގަމަށް އެރުން އިރު ވަރަށް ރަސްފުޅުޖެއްސެވެ. އޯޖެ ބަރަށްސާން މި ބޮއްކުރި ގަސްދޮވެ. އޭރު ގަސްދަހަށް ނިދިއްޖެއެވެ.

ފުން ރުކުބައްޔާ އޯޑީގެ މުހިން ބަކަރު ފުން އަދާފައި ހުންނަ ރުކުބައެވެ. މިބާވަތުގެ ރުކުބާގެ ބަރުގައި ވާހަކަ އޮތްނަ ފަޅުގެހެއް އޮންނާނެއެވެ. މި ފަޅުގެހެ ދިއްކަ ގޮތުވާފާގައި ފަންކަރު އޮތްނަ ފަގެހެއް ނުފެއް ކަފަގެހެ އޮންނާނެއެވެ. ރުކުބާ އުފުރަން ބޭނުންކުރާ ފަންޖެހާ ކަރުފޮޅި އޭގެ ތެރެއަށެވެ. މި ފަޅުގެހެން ކިޔަނީ ވިއްގޮވި މުހުންނެވެ. (ރަދީފު)

މި ވިއްގޮވި ބައިވެއްޖެނަމަ ރުކުބާ ދުރުގެން ބިއްމަތްބަތް ވެއްޖެދާނެއެވެ. ބަރުހުރި މުހުން ތަންތަނަށް އަރަން އުޅެއިރު މަހާމަތުގެ ގޮތުން ތިރިއީ ވިއްގޮވި ބަރި ރުކުބައަށް ބަރައިގެން އުޅޭނު ބޮޑުން ހަދައެވެ.

ދޮން ތަންޖެއްލާ ދަގެއްތޮއްވެ. ތަންޖެއްލާ ބަރު ތަކެތި އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ގެންދިޔުމަށް އެއްލޭއްގައި ފުޅާކަމައި އައްސަކައިގެން މީހުންގެ ކަނދުމަތީގައި އުފުލުމަށް ބޭނުންކުރާ ދިގު ދަނޑިއެކެވެ. (ރަދީފު)

މިސާލުގެ ވާހަކަ ދަތުރުން ފުން ހިފައިގެން އެމީހުންނަށް އާޚިރާ ހަމައަށް އަތުވެއްޖެއިރު ޢަސަލު އޮތީ ގަދަ ނިދިދާއެވެ. ކަރުދާސްކާގެއި ރަނގާ ދިމާއަށް ދުވަނީ ދިއްކަރުގެން އަށްދުރުން (ރަނގާ ގޮތް) ފަރުމާކުރެވެ. މިއީ ފުން ރުކުބާ ދެއްނެހެރު އަރުވަން އެއްކާ ފަސޯރަ ދިމަށެވެ. އެމީހުން ޢަސަލު ގޮވާގޮވާ ހުންޖެމާ ބޮއްކުރާގައި ކައިފަސްކާގެ ގެނބުރު (ބޮރު) ފަރުމާތް ހިނގައްޖެއެވެ. އެރު ޢަސަލު ވެސް ހުރިފިގެން އަށްއަކާ އުފުރާމަތް ގެސް ދެތައި ދިއްކަރުގެން މިއޮތީ ނިދާފައެވެ. މިތާ ތިބޭ ގޮވާގޮވާ ހުންޖެމާ ދިރުންބާ ކާގާ ކައިރިކަރުތަކުން ދިޔައިރު އަށްއަކާ ޢަސަލު ފަސް ހުރިފިގެން ފުއްޖާ މީހުން ފަސޯރަ ވާގޮވި ދިރުންބާކާގާ ދިޔައިރު ހުރިފިގެން ދިއްކަރުގެން ނިދަފައެވެ.

މިޔަސޯއި ކަކާގެ މި ވިއްގޮވި ބޮރު ރަކާއިނާ ފޫދުމާ އުފުރައިގެ ފަރުމާ ކަކާކެއެވެ. ދިރުންބާކާކާ މި ވިއްގޮވި ފޫދުމާ ހުރިފިގެ ކަދި ކާކެއެވެ. (ރަދީފު)

ފޫހެއް މީހުން ދިރުންބާކާގެ ގެނބުރު ފަރުމާ ކައިރިކަރުތްރިއިރު ޢަސަލު މީހުން އަދިރަމާއަށް ފަރު ދިރުންބާކަށްރުއްނެވެ. ދަން ފޫހެއްޓާ އިރު މީހުން ރުކައިހަރުގަނަގެން ބޮރުޖެވެ. އަޖައިހިއްސާ ދިރުއެތުމާރުއްނެވެ. މުޅި އޯޑީގައި މުޅީ ޢަސަލު ދަތުރުވެއެވެ. މި މިސާލުބަސް އުފުރުތަކި ވަނީ މި ހަދިސާއާ ގުޅިގެންނެވެ.

މި ހަދިސާ މީހުން ހިނގާފައި އޮތްކަމުގައިވިޔަސް މީހުން ބޮޑުއުޅޭނީ މީހުންގެ އުނދަގޫވާގޮތް ފަހުއޮތީގައި މީހުންގެ ފަށާ ބަރަނބަހައިފައި ހުރިމާ އަދަމާ ގުޅޭ ގޮތުންނެވެ. -ނިމުނީ-